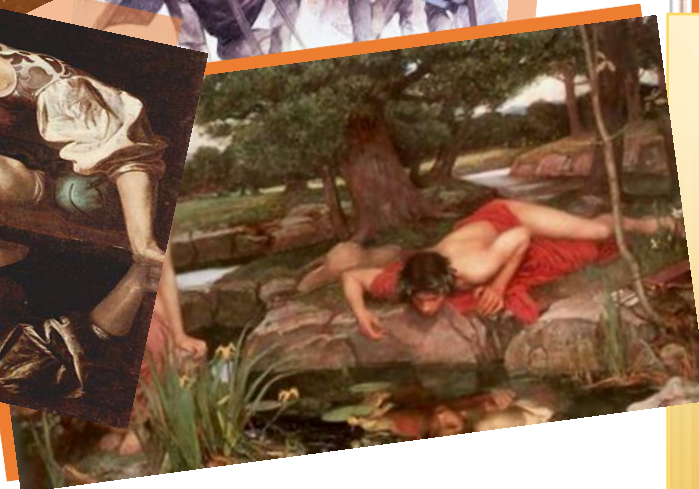

La influència de les Metamorfosis d'Ovidi en l'art

Nom: Ada Podda

Castillo

Tutor/a: Anna Ortiz

Institut: INS Laia

L'arquera

Any: 2014/2015

ÍNDEX

Introducció	4
1.Ovidi	6
1.1.Vida	6
1.2. Obra	8
1.3. Context històric	10
2. Les Metamorfosis	15
3. Selecció de mites	17
3.1. El rapte d'Europa	17
3.2. Narcís i Eco	17
3.3. Apol·lo i Dafne	18
3.4. Venus i Mart	18
3.5. Píram i Tisbe	19
4. Moviments	20
4.1. Renaixement	20
4.2. Barroc	21

4.3. Moviments contemporanis	22
4.3.1. Surrealisme	22
4.3.2. Expressionisme	23
5. Comparacions estilístiques	24
5.1. Documentació general El rapte d'Europa	24
5.1.1. Tractament del mite d'Ovidi en les obres	29
5.2. Documentació general Narcís i Eco	30
5.2.1. Tractament del mite d'Ovidi en les obres	36
5.3. Documentació general Apol·lo i Dafne	37
5.3.1. Tractament del mite d'Ovidi en les obres	42
5.4. Documentació general Venus i Mart	43
5.4.1. Tractament del mite d'Ovidi en les obres	48
5.5. Documentació general Píram i Tisbe	49
5.5.1. Tractament del mite d'Ovidi en les obres	56
6. Conclusions	57
7. Bibliografia	59

INTRODUCCIÓ

Aquest treball ha estat escollit perquè sempre m'han agradat tots els temes relacionats amb la mitologia i no fa gaire, vaig conèixer més sobre l'art i la seva història. Tots aquests factors em van impulsar a decidir portar a terme una nova recerca sobre nous mites, un autor diferent a qualsevol altre que podia haver estudiat abans i, sobretot, havia d'indagar en un món més o menys desconegut per mi, que és l'art.

En el meu treball trobareu aspectes de la literatura llatina, veureu com els factors polítics i socials que afectaven a aquests grans autors llatins i com era interpretada la vida fa dos mil anys.

A diferència de tot això, també trobareu les grans diferències entre uns grans moviments artístics que han banyat la nostra història com són el Renaixement, el Barroc i els moviments avantguardistes com són entre ells el Surrealisme i l'Expressionisme.

L'objectiu del treball es basa en observar i cercar de quina manera ha sigut tractat cada mite d'Ovidi en l'art i la repercussió obtinguda al llarg del temps.

Per aconseguir això he situat a Ovidi, l'autor treballat, en el seu marc històric (situació sociopolítica), he explicat vida i obra i he parlat de *Les Metamorfosis*, les quals m'he llegit.

He continuat amb la tria d'una sèrie de mites de *Les Metamorfosis d'Ovidi* amb una temàtica comuna, la fatalitat amorosa. Després he cercat tres grans moviments i un cop trobada la informació, he treballat els quadres triats de diferents autors dels corrents escollits, realitzant una dissecció d'imatges i finalitzant amb una petita explicació com a síntesi.

Respecte a les dificultats, he hagut de canviar molts mites ja que n'hi ha alguns de menys tractats en l'art que no m'aportaven gens d'informació. També he

trobat obstacles a l'hora de cercar els quadres en els moviments escollits i saber relacionar-los amb *Les Metamorfosis*.

La recerca m'ha servit per conèixer tota la rellevància dels mites, que encara continua vigent i per saber que tota la literatura llatina ens es més pròxima del que pensem.

He pogut conèixer les conegudes llegendes llatines, els mites, i he comprovat com aquestes, especialment, les històries agafades del llibre d'Ovidi, *Les Metamorfosis* han anat influenciant en la història de l'art al llarg dels temps i com segons el moviment, l'època i l'autor han sigut tractades i representades.

1.OVIDI

1.1. VIDA

Publius Ovidi Naso va néixer a Sulmona el 20 de març del 43 aC i va morir desterrat a Tomis, l' actual Constança l' any 17 d.C.

Fill de bona família, va ser educat per la política i la retòrica, però va sentir atracció per la poesia llatina, convertint-se en un home ric després de l' herència del seu pare.

Es va casar tres vegades i va tenir diverses amants, moltes d' aquestes històries poden haver influenciat en algunes de les seves obres com *Amores*.

Ovidi, junt amb Horaci i Virgili, va ser un poeta situat a l' era d' August, però va pertànyer a un grup de poetes que no van presenciar les guerres civils que van trencar la pau de Roma en el segle I a.C, de manera que s' allunyava molt de la generació dels seus companys, Virgili i Horaci amb aportacions totalment patriòtiques.

La seva poesia va ser molt imitada i va tenir una gran influència tan en l' art com en la literatura europea.

L' any 8 dC va ser relegat per August a l' actual Constança a Romania, antigament coneguda per Tomis. Les causes no són del tot clares, per una part es parla dels adulteris portats a terme amb les dues Júlies, filla i néta de l' emperador i per una altra banda podem parlar de l' *Art amatòria*, un poema que s' oposava a les noves costums i a la moral de la societat romana que intentava buscar

August. Ovidi fa referència al seu desterrament al·ludint a un *carmen et error*¹: “*Perdiderint cum me duo crimina, carmen et error/ alterius facti culpa silenda mihi*” (“Dos delictes em van perdre, un poema i un error, però callaré la meva falta en tots dos”).

Ovidi, després d' escriure obres plenes de laments i adulacions a August, no va aconseguir tornar de l' exili i va morir a Tomis l' any 17 dC.

Desterrament d' Ovidi

¹Carmen et error: Aquesta cita la podem trobar en la introducció del llibre de les *Metamorfosis* i és amb aquestes paraules amb les quals descriu les causes del seu desterrament “Un poema i un error”, l' error pot estar atribuït als adulteris relacionats amb la filla i la néta de l' emperador.

1.2. OBRA

Ovidi enriqueix el gènere elegíac (aquest gènere és un variant de la lírica, on l'autor mitjançant la poesia expressa els seus sentiments més tristes avantposant-los als sentiments d'amor i felicitat) renovant una nova temàtica elegíaca i subjectiva destinada a ser coneguda universalment. També cultiva l'obra èpica, didàctica i amorosa. A causa de la seva obra d'exili, va transformar l'elegia eròtica en poesia de lamentació on es reflexa aquest exili interior i exterior.

A la seva obra podem trobar una sèrie de llibres d'elegies inspirades en els models de Tíbul i de Properci.

Amores, "Els amors", primerament dividides en cinc llibres, però que van quedar en només tres. Es tracten només d'elegies de caire amorós.

Poc després Ovidi va escriure *Heroides* "Les Heroïnes", una correspondència d'heroïnes als seus marits o amants. Plenes de grans referències mitològiques i ús de la retòrica.

All images copyright Houghton Library of Harvard College Library. *20033-30128

Un dels llibres més transcendents d'Ovidi, va ser l'*Ars Amatoria* "L'art de l'amor", un poema dividit en tres llibres que tracta d'ensenyar l'art de la seducció i l'amor. El primer i segon llibre està dedicat als homes, on els ensenya com seduir les dones i com mantenir el seu amor i el tercer llibre té el mateix objectiu, però és destinat a les dones.

Aquest llibre va marcar un abans i un després a la vida d'Ovidi, ja que el seu argument i la seva temàtica s'interpreta com a una contradicció amb la moral romana i es torna a fer referència al paper de la dona, cosa que a August no va agradar i després d'uns errors, Ovidi va ser desterrat a Tomis.

Després de l' *Ars Amatoria* trobem el *Remedia Amoris* "Remeis a l' amor" on proposa una cura per l' amor adreçat principalment als homes.

Aquí trobem l' obra de *Medicamina Faciei Femineae* "Cosmètics facials femenins" un poema on parla de tractaments de bellesa femenina.

Fasti "Els Fastos" Ovidi canta la glòria i les llegendes de Roma en una mena d' il·lustració del calendari romà, explicant l' origen de les festes romanes, dels rituals, etc. Aquesta obra va quedar interrompuda per l' ordre de desterrament.

Fruit de la seva estada a Tomis hi ha dos reculls d' elegies: *Tristia* "les Tristes" i *Epistulae ex Ponto* "les Pòntiques". Trobem elegies de súplica, invocació, de nostàlgia i d' evocació al passat dirigides a amics, familiars, a l' emperador i, fins i tot, a personatges ficticis.

Ibis és una altra obra mitològica contra un enemic anònim a qui culpa de totes les seves desgràcies.

Per últim, entre les obres perdudes, trobem *Medea*, una tragèdia molt celebrada pels romans.

Com podem veure, Ovidi va conrear tan la poesia elegíaca com la poesia de temàtica amorosa i mitològica que ens mostra en cada una de les seves obres, però que no són més que diverses variacions sobre un mateix tema.

En conclusió, Ovidi va ser un autèntic home de lletres amb uns trets característics com són la superficialitat i la frivolitat, però que l' acompanya una gran capacitat de fer versos amb una excessiva formalitat, ús de sentiments clarament íntims i un gran retoricisme.

1.3. CONTEXT HISTÒRIC

Gai Octavi va arribar a Roma després de l'assassinat de Cèsar, el 44 a.C., el germà de la seva àvia i l'antic governador de Roma, el qual havia disposat el seu testament de manera que Octavi va quedar com l'hereu principal dels seus

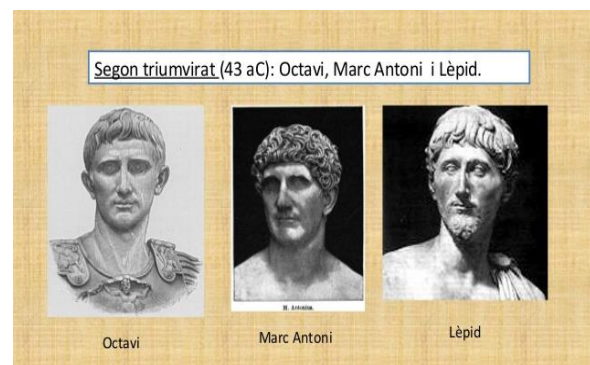
béns, excloent els seus grans jardins que els va donar a la resta de ciutadans per a què els podessin gaudir com a parcs públics.

Com dèiem, Octavi va arribar ja preparat i encaminat per fer front el seu càrrec, però Marc Antoni no li va posar gens fàcil tractant-lo de "marrec" i es va descobrir que l'herència no havia estat distribuïda de la

manera que Cèsar l'havia disposat, de tal manera que l'hereu Octavi va demanar els diners als amics del difunt i els va repartir com ell realment havia ordenat.

Després que Marc Antoni inculpés Octavi sense proves en un atemptat i saquegés les arques del Tresor, el Senat es va adonar de les seves vertaderes intencions i li van treure tota la confiança dipositada en ell. Tot intentant fer-se governador de la Gàl·lia Cisalpina i amb l'afany de voler dominar tota la península, el Senat es va adonar que l'havia de parar d'alguna manera i va voler afavorir Octavi.

Després del xoc de tropes a prop de Mútina d'on Octavi va sortir-ne vencedor, va imposar una sèrie de regles, com ser nomenat cònsol, l'anul·lació de l'amnistia dels conspiradors del Idus de març² i la seva condemna a mort. El Senat

indignat s'hi va oposar i ell va cridar Lèpid, un altre dels confidents de Cèsar, i el va enviar a negociar la pau amb Antoni i d'aquesta manera, ells tres van formar

² Els Idus de març (15 de març): dia en què va ser assassinat Cèsar per alguns membres del Senat amb Brutus i Cassi, com a autors intel·lectuals del crim.

el segon triumvirat. Així va començar la persecució de tots els conspiradors de l'assassinat de Cèsar que van acabar suïcidant-se. Brutus i Cassi, els principals culpables, van establir un fort exèrcit a Macedònia i Síria d'on eren governadors i les quals van saquejar.

L'enfrontament va tenir lloc a Filipos l'any 42 a.C. en el qual Cassi i Brutus es van suïcidar rere l'amenaça imminent dels dos membres del triumvirat. A part de caure la República, va caure els patricis més antics que hi havia fins aquell moment. Després de tot això, els vencedors es van repartir l'Imperi; a Octavi li va tocar Europa, a Lèpid Àfrica i Antoni va triar Egipte, Orient Mitjà i Grècia. Però l'avarícia d'Octavi i Antoni va fer que el darrer es posés en contacte amb Cleòpatra. Ella d'alguna manera es va voler aprofitar d'això per poder arribar al

poder. Cleòpatra se'l va emportar a Alexandria i la seva dona, Fúlvia, després d'ordenar una conxorxa amb el germà d'Antoni, Luci, va morir de ràbia i gelosia.

Aquí va veure la seva oportunitat Cleòpatra per atacar Octavi i va fer que Antoni reunís l'exèrcit i assetgés Octavi. Ambdós bàndols es van negar a lluitar entre ells i van signar una mena de pau amb el compromís matrimonial d'Antoni amb Octàvia, la germana d'Octavi, però Antoni va acabar enviant Octàvia a Roma. Va marxar a Pèrsia per reunir-se amb Labiè, qui estava organitzant un exèrcit al seu servei i posteriorment va reunir-se amb Cleòpatra a Antioquia i va marxar amb ella i va enviar un requeriment de divorci a Octàvia, d'aquesta manera trencava l'únic vincle que el lligava amb Octavi.

L'any 32 a.C. Antoni va enviar un missatger que comunicava que els membres del triumvirat deixessin les armes i el poder conjuntament i es retiessin, possiblement aquesta estratègia estava encapçalada per Cleòpatra. Així Octavi

va recórrer al testament d' Antoni on posava que la regent passaria a ser Cleòpatra, d' aquesta manera Octavi va promoure una guerra d' "independència" astutament contra Cleòpatra, que acaba amb la batalla d' Acci, on la tropa d' Octavi comandada per Agripa, el seu home de confiança, mentre ell anava aïllant poc a poc Antoni.

Un cop Octavi va envoltar la ciutat, Marc Antoni va ser informat pels mercenaris que la reina havia mort i es va apunyar, però mentre agonitzava es va assabentar que Cleòpatra era viva i va morir als seus braços. Cleòpatra després de demanar audiència amb Octavi, va suïcidar-se. La batalla d' Acci va ser imminent, el 2 de setembre del 31 a.C.

Octavi va acabar de liquidar persones que tenien a veure amb els difunts, els dos fills van ser criats per Octàvia.

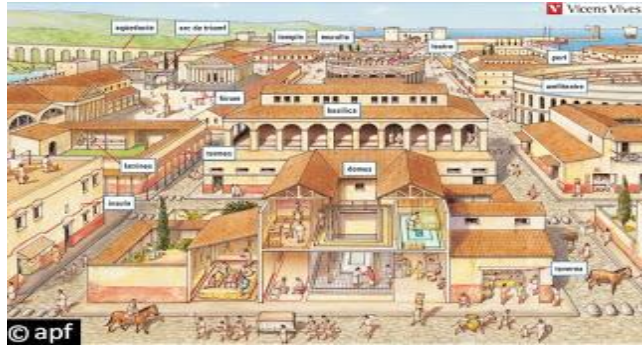
L' any 29 aC, entrega es poders al Senat i aquest li atorga el títol de *Imperator Caesar Augustus*, com agraïment als seus serveis. Aquest títol li atribuïa uns plens poder com el màxim *exponent* religiós (Pontífex màxim) i va assegurar el seu poder aparentant una república i una monarquia dinàstica de caire constitucional, però que finalment es va convertir en un període d' imperialisme.

Octavi arriba a Roma després d'un segle convuls, ple de guerres socials i problemes polítics, d'aquesta manera és tractat com el gran pacificador de Roma, qui estableix un altre cop aquesta moral romana i una estabilitat pel poble.

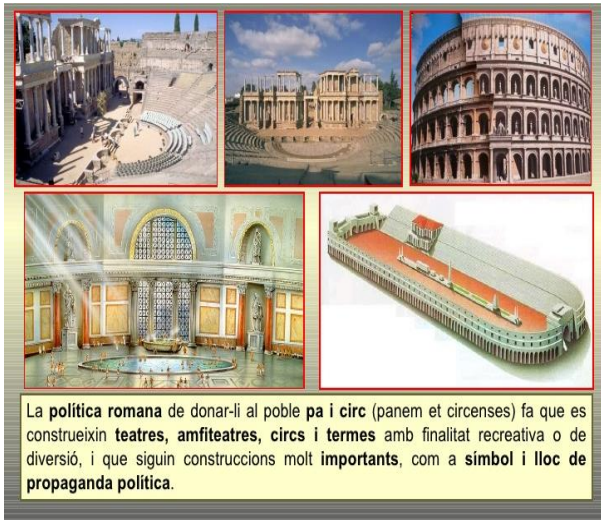
Per aconseguir tots els seus propòsits, Octavi August va crear un programa per retornar els valors tradicionals, l' antiga moral romana i també per poder recuperar l' orgull de Roma, que havia estat truncat després de les diverses lluites.

Respecte a l'organització de l'Imperi, el senat i els magistrats continuaven existint, però tenien un paper simbòlic i no gaire útil. Per poder transmetre les ordres es va crear el Consell imperial i els territoris incorporats s'organitzaven en províncies que posseïen un governador.

Roma es va convertir en una societat totalment urbana ja que es van fundar centenars de ciutats que eren el lloc de residència de tots els càrrecs importants i el centre econòmic on es duïen a terme les activitats artesanals i comercials. Gràcies a la homogeneïtzació dels habitants va tenir lloc la romanització de tot l'Imperi.

Tots els ciutadans estaven dividits en grups socials amb drets totalment desiguals, podríem dir que era una societat classista, ja que sí que es podia ascendir socialment. Els homes lliures romans no pagaven impostos, estaven protegits per les lleis i podien posseir càrrecs i drets polítics. Després trobàvem

la plebs, que era la part més baixa de la societat, que tenien subvencions de l'Estat quan no treballaven i podien gaudir de les diversions de l'Estat, el conegut lema *Panem et circenses* (Pa i circ), que significava menjar i jocs per entretenir la població i d'aquesta manera, mantenir una estabilitat política. August poc a poc va

acumular tots els poders i amb tota aquesta sèrie de reformes va divulgar la seva propaganda política basada en donar el poble tot el necessari, per tal de mantenir-lo distret (per a què no s'adonés de possibles corrupcions) i content (per tal de no crear guerres internes).

August va establir les fronteres de l' Imperi romà i va finalitzar la conquesta d'Hispania amb les conegudes Guerres Càntabres, però no va ser fins el 17 a.C. quan tot el domini hispà va passar a mans de l' imperi d'August dividint el territori en tres províncies la de Lusitània, la Tarraconense i la Bètica.

August va saber atreure als grans literats del moment, envoltant-se amb personatges com Mecenes, gran conseller i confident seu, un home ric que va "patrocinar" gran literaris com Horaci, Virgili i Properci, i per una altra part trobàvem a Messala Corví, on els seus membres eren de famílies benestants i podien gaudir d' una independència econòmica, de manera que es sentien menys vinculats a aquesta política d' Octavi August.

2. LES METAMORFOSIS

Per parlar de *Les Metamorfosis* (8 d.C.) hem de començar parlant de la poesia èpica.

La paraula *èpic* té origen en la paraula grega *epos*, substantiu que designa

moltes coses entre elles “paraula” o conte”. La poesia èpica té com a objectiu narrar descriptivament les accions de les divinitats, dels pobles i de qualsevol heroi. En l’ origen de la poesia èpica observem l’ epopeia, una composició poètica, d’ autor desconegut o col·lectiu, transmesa per via oral i d’ unes variacions significatives al llarg del temps. Aquest gènere es centra en l’ explicació d’ històries protagonitzades per déus o herois a partir de les quals s’ expliquen els orígens del món (cosmologia) a partir d’ uns fets divins, la fundació de ciutats, institucions, etc.

Aquesta obra, més exactament, correspondria a la poesia èpica alexandrina, ja que està formada per petits episodis lligats per un fil conductor, tots estan relacionats amb la transformació.

Les Metamorfosis s' inicien amb l' ordenació del Caos inicial on es crea l' univers i poc a poc van apareixent diferents déus, tots lligats a una metamorfosi, fins que acaba amb la deïficació de Juli Cèsar. És una obra carregada d' històries d' amor que acaben sent fatídiques, com per exemple la història de Venus i Adonis, Orfeu i Eurídice, Apol·lo i Dafne, Narcís i Eco, Hèrcules i Deianira, Alfeu i Aretusa, Medea i Jàson, etc.

Els diferents relats estan escrits lleugera, eròtica i sensualment, també són molt visuals i estan lligats d' una manera barroca.

La sensualitat, l' amor, l' egoisme i, de vegades la violència, per part dels déus prenen un lloc molt rellevant en aquestes històries.

En aquesta obra, Ovidi utilitza fons mitològiques de la tradició literària anterior com de Homer, Hesíode, Teòcrit, Apol·loni de Rodes o Cal·límac.

Les Metamorfosis estan dividides en 15 llibres: En el primer llibre trobem els orígens del món, la cosmologia i les diferents edats de l’ home. El segon llibre comença amb Faetont i ens presenta altres transformacions. En el tercer llibre

continuem trobant transformacions de diversos déus, entre ells Narcís i Eco, escollits per duu a terme aquest treball. El quart llibre es centra més en les filles de Mínie, on trobem uns dels mites escollits, en els reis d' Orcomen, Ino i Atamant i en Perseu. En el llibre cinc seguim amb Perseu i la font del cavall. En els llibres sis i set trobem transformacions diverses. En el llibre vuit trobem mites relacionats amb Dèdal i Ícar i el Minotaure, o sigui, amb el regnat de Minos. En el novè llibre destacariem la mort d' Hèrcules. En llibre deu s' inicia amb Orfeu i Eurídice i trobem una sèrie d'històries amoroses. En el llibre onze és present la mort d' Orfeu i apareixen Midas i històries relacionades amb Peleu. En el llibre dotze trobem la mort d' Aquil·les. Després ens presenten la mort d' Àiax i l' inici del viatge d' Eneas al llibre tretze on finalitza en el llibre catorze amb la seva mort i la divinització de Ròmul. Per finalitzar trobem la presència de personatges com Numa, Pitàgoras i l' apoteosi de Juli Cèsar.

3. SELECCIÓ DE MITES.

Aquests mites seleccionats tenen temàtiques semblants. Són mites que m' han agradat per la seva història, raptos, persecucions, però totes de caire amorós,

factor que m' ha cridat l' atenció per duu a terme aquesta selecció.

- ✓ El rapte d' Europa
- ✓ Narcís i Eco
- ✓ Apol·lo i Dafne
- ✓ Venus i Mart
- ✓ Píram i Tisbe

3.1."El Rapte d' Europa"

Europa era una princesa de Tíria, filla d'Àgenor. Sempre anava acompanyada per les nimfes ja que el seu pare no la deixava sola per la seva gran bellesa. Un bon dia mentre estava a la platja collint flors amb les seves nimfes, Zeus la va veure i es va enamorar d' ella. Va utilitzar el seu poder per convertir-se en un brau blanc i dòcil, va amagar-se amb els altres braus i va enganyar a Europa per a què després ella s'apropés al seu llom, raptar-la i emportar-se-la a l' illa de Creta. Europa amb por va agafar-se de les banyes i ell creuant una sèrie de mars i oceans va arribar a la desitjada illa de Creta. D' aquesta relació neixeren Sarpedon, Minos i Radamantis.

La història explica que per tots els llocs que van passar són l' actual Europa.

3.2. "Narcís i Eco"

Narcís era un bonic noi que es passava el dia caçant. Un bon dia una nimfa es va enamorar d'ell, ella era Eco, una nimfa que tenia un càstig dels déus, exactament de la deessa Hera²: no podia dir res més que les últimes paraules que escoltava. D'aquesta manera li resultava difícil poder començar una conversa amb Narcís, però en un moment va escoltar com Narcís deia unes paraules i després d' això, ella es va llençar als seus braços i ell la va rebutjar ràpidament. Ella va marxar al bosc i tot el seu cos va començar a desintegrar-se quedant només la seva veu. En aquell moment va desitjar que Narcís s'

²Càstig d' Eco: El mite explica que Eco era l' encarregada de distreure a Hera mentre Zeus feia el que volia i Hera es va adonar i la va castigar.

enamorés, però d'algú impossible, de manera que els déus la van escoltar i la van ajudar, fent que en aproximar-se Narcís a l'aigua s'enamorés del seu reflex, el qual intentaria buscar, però mai trobaria dient paraules de desamor perdut pel bosc, que Eco compartiria.

Narcís va morir de desamor i es va convertir en la flor de Narcís.

3.3. “Apol·lo i Dafne”

Tot va començar quan Apol·lo va desprestigiar les fletxes d'Eros (Cupido), pel fet que només era un nen. Eros li va explicar que ell tenia dues fletxes i que podien fer més mal que les seves, una fletxa tenia la punta daurada i era la de l'amor, l'altra tenia la punta de plom i era la del refús. Així doncs, Eros li va disparar una fletxa d'amor a Apol·lo, el qual es va enamorar de Dafne, a qui Eros li va disparar una fletxa de plom, fent que Apol·lo s'enamorés bojament de Dafne i ella el rebutgés. Dafne s'amagava al bosc, però els déus estaven de part d'Apol·lo i sempre l'ajudaven a trobar-la, fins que un dia, Dafne va demanar al seu pare Peneu que l'ajudés. La seva pell va començar a transformar-se en escorça d'arbre, tot el seu cos era un de sol i Apol·lo en veure que la seva estimada era un arbre, va prometre estimar-la sempre i utilitzar les fulles del seu arbre (llorer) com a corona pels herois.

3.4. ”Venus i Mart”

Venus estava casada amb Hefest, foc i ferrer dels déus, un home deforme i lleig.

El Sol va ser testimoni dels adulteris entre Venus i Mart i els va confessar al déu Hefest, qui enfadat i furiós va començar a crear una trampa per enxampar els dos amants. Aquesta trampa consistia en una mena de xarxa totalment invisible que recobriria el llit i deixaria atrapats als dos déus.

Hefest va enxampar els dos amants al llit, gràcies a la xarxa que els va atrapar, en aquell moment, per venjar-se, va fer entrar a tots els déus i tots ells van començar a riure. Venus i Mart van quedar ridiculitzats. Aquesta història va ser

recordada durant molt de temps a l'Olimp.

3.5. “Píram i Tisbe”

Píram i Tisbe eren dos enamorats que vivien en cases contigües a la ciutat de Semíramis i parlaven per una esquadra, ja que els seus pares no estaven d'acord amb aquesta relació. Van decidir trobar-se als afores de la ciutat per a que ningú els enxampés.

Tisbe va arribar i en aquell moment va aparèixer una lleona que la va espantar i va marxar a una cova que hi havia a prop, però mentre s'amagava li va caure el vel i la lleona el va destrossar.

Llavors va arribar Píram, que també va veure la lleona, però en veure el vel destrossat, va pensar el pitjor i es va matar. Tisbe va arribar i va veure el seu estimat a terra agonitzant i ella, agafant la seva espasa, es suïcidà també.

La història explica que els déus commoguts pel fet, de la sang porpra dels dos enamorats, van tenyir de negre els fruits de l'arbre que els donava ombra.

4.MOVIMENTS

4.1. RENAIXEMENT

El Renaixement neix a Itàlia, Roma i Florència durant els segles XV i XVI. Aquest moviment porta en el seu nom el seu significat més profund: tornar a néixer. Els artistes d'aquest nou moviment volien tornar a experimentar amb les formes característiques de l'art clàssic tant importants a Roma i a Grècia.

Aquests artistes troben en el món clàssic la seva gran font d'inspiració ja que és representat com l'ideal de la perfecció. Després de la descoberta de les runes del món grecoromà, els renaixentistes van començar a estudiar els diferents canons regits en l'art clàssic, però van haver d'innovar per poder adaptar-se a les circumstàncies dels nous temps.

El Renaixement va tenir uns antecedents polítics: La península itàlica estava governada per grans famílies benestants i els Estats Pontificis que estaven regits pel Papa i es trobaven en un gran moment mercantil i artístic, encara que hi eren presents algunes guerres a causa de les polítiques expansionistes exteriors.

Un seguit de fets històrics com la crisi del món feudal on va donar lloc a noves classes socials, l'ampliació del món conegut, especialment amb el descobriment d'Amèrica el 1492, l'increment de la cultura gràcies a la impremta de Gutenberg (1445) i el gran desenvolupament comercial van donar lloc a un Renaixement enriquit per un seguit d'intercanvis culturals.

El desenvolupament de l'Humanisme va tenir gran importància per poder entendre els canons perfectes de l'art clàssic, com ja podem recordar, en l'antiga Grècia, bressol de la filosofia i democràcia, Policlet va establir el seu canó que va servir de model i influència a molts artistes posteriors i que en aquest moviment, es torna a exaltar per Miquel Àngel.

És en aquest moment on comencen a sorgir els Mecenes un altre cop, coneguts a l'època d'August com una mena de patrocinadors, que ara donaran un gran impuls a artistes molt importants del Renaixement.

Característiques:

- Utilitza l'home com a tema central.
 - L'ús de la perspectiva, que permeté donar corporeïtat a les figures.
 - Utilitza el màxim naturalisme en la representació.
 - La incorporació de noves tècniques i mitjans pictòrics: la pintura a l'oli, la tela com a suport, els esbossos preparatoris (possibles gràcies a la tècnica de la perspectiva, i a la millor qualitat del paper i dels mitjans d'escriptura), etc.
 - La utilització de la tècnica del clarobscur, consistent a definir els contorns de les figures a través dels contrastos entre les zones il·luminades i les ombrejades.
- Com a un dels exponents d'aquest moviment trobem a Tiziano, component de l'Escola veneciana i autor de "El rapte d'Europa".
- El Renaixement té uns antecedents que cal ressaltar

4.2.BARROC

El barroc neix a Roma, Itàlia en la transició del segle XVI al segle XVII.

El barroc és caracteritzat per l'existència de dues grans crisis:

- La crisi econòmica-social va ser produïda per un seguit de males collites que va provocar la fam i la mortalitat per epidèmies i pestes.
- La crisi politico-social i religiosa produïda per l'aparició de la Reforma de Luter que va posar en contradió a l'església catòlica i les consegüents guerres entre catòlics i protestants. Això crea un ressentiment en tota la població, on ningú confia en ningú.

Tot això porta a un gran pessimisme entorn a l'home, en el qual ja no es confia. Es tracten temes del renaixement, però portats a la intensificació, amb un cert retorçament en el fons i en la forma dels temes tractats.

Característiques:

- Predominen els temes religiosos i mitològics.
- Llums simbòliques i ús del clarobscur.
- Gran dinamisme.
- Horror vaqui.
- Colors càlids i pinzellades gruixudes.

- Predomini del color sobre el dibuix.
- Patetisme als rostres.
- Ús de perspectives aèries.

4.3. MOVIMENTS CONTEMPORANIS

4.3.1. SURREALISME

El moviment surrealista va ser un moviment avantguardista que néixer a París el 1924 i va ser caracteritzat per la interpretació de la realitat a través del somni, l'inconscient i la irracionalitat.

Aquest moviment va ser impulsat per André Breton al *Manifeste Surréaliste* (Manifest surrealista) qui pensava que en aquella situació de postguerra es necessitava un art nou per tal de poder entendre el que l'inconscient o el més profund de l'home volia i d'aquesta manera entendre la situació de tota una societat marcada.

Les tesis de Sigmund Freud tindran una gran rellevància en aquest moviment, que d'alguna manera, no és més que un treball psicoanalista. Cada tècnica, color o suport emprat en aquest moviment tenia importància en el món oníric i una interpretació psicoanalítica.

Característiques:

- Creació d'imatges equívokes que poden ser interpretades de moltes maneres.
- Els objectes perden la seva significació tradicional i l'observador queda desorientat.
- Importància a la destrucció, l'absurd i la caducitat i destrucció de les coses.
- Conjunt de símbols que representa el món oníric (el món dels somnis), especialment els mons eròtics i sexuals.

4.3.2. EXPRESSIONISME

L'expressionisme va sorgir a Alemanya el primer terç del segle XX.

Aquest moviment sorgeix motivat per un període d'entreguerres que va afectar a la ment dels intel·lectuals i els va portar a un desig d'expressar una realitat deformada d'acord amb els seus sentiments més íntims. La naturalesa ja no era tractada de forma real, sinó subjectivament.

Va sorgir com a un contramoviment del caràcter positivista del naturalisme i l'impressionisme, el més important era l'expressió i no només la impressió que pogués ocasionar a l'ésser humà.

Aquest moviment va ser totalment contrari a l'època ja que defensava l'irracionalisme, les llibertats individuals i sobretot, els temes que eren totalment prohibits.

Característiques:

- Colors violents
- Temàtica de soledat o misèria
- Deformació de la realitat
- Descripció subjectiva de la naturalesa i de l'ésser humà
- Expressió dels sentiments.

5. COMPARACIONS ESTILÍSTIQUES

5.1. Documentació general de les diferents versions de El rapte d'Europa.

Nom	El rapte d'Europa
Autor	Tiziano
Moviment i any	Renaixement
Técnica	Oli sobre llenç
Localització	Museu Isabella Stewart Gardner (Boston)

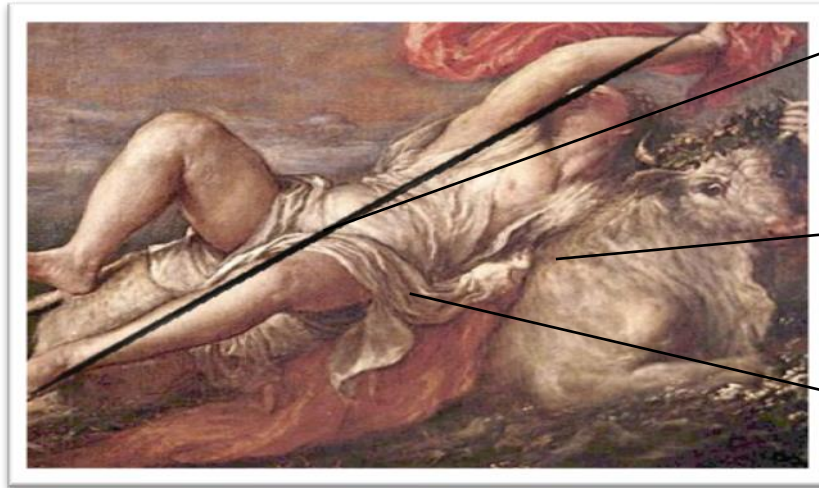

-Moment plasmat.

Aquesta pintura plasma el moment en què Europa es segrestada per Zeus convertit en bou. Podem observar les nimfes a la costa i com Europa s'allunya a través del mar, agafada al bou.

-Anàlisi.

En un primer pla, l'autor ens situa Europa i en bou blanc, Zeus. En aquest primer pla, veiem clarament la violència cercada per l'autor en una forçada postura (en diagonal) per part d'Europa, que porta un mocador a la mà, el qual permet que podem veure el seu nuu i la seva bellesa.

Europa forma una diagonal que li dóna violència a la seva postura

Zeus convertit en bou amb una banda de flors al cap feta per Europa

Mocador que insinúa part del nuu d'Europa, donant-li dinamisme a la pintura

Al paisatge trobem la costa on es queden les nimfes que acompanyen Europa, que miren el seu segrest.

El moment de tensió és palpable en la composició de colors del cel, que revela unes grans pluges, atorgant-li una llum daurada que es reflecteix en tot el quadre. Tot això dóna gran importància als fenòmens atmosfèrics que donen dramatisme a la imatge.

Un cel ple de núvols que fa intuir unes grans pluges, banya de daurat tota la imatge

Nom	El rapte d'Europa
Autor	Rembrandt
Moviment i any	Barroc, 1632
Tècnica	Oli sobre panel
Localització	Museu J. Paul Getty, Los Àngeles, Estats Units

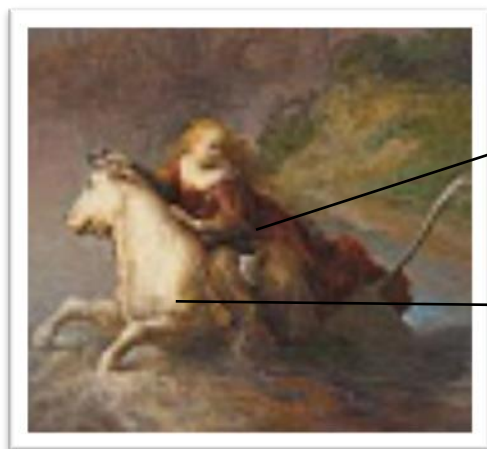

-Moment plasmat.

En aquesta pintura és plasmat el moment en el qual Europa és segrestada per Zeus, però a diferència de la primera, encara és a prop de la costa i les nimfes tenen el mateix pla i protagonisme que la parella.

-Anàlisi.

En aquest cas, Rembrandt, ens fa un pla igual de tots els personatges que participen en el quadre. Primer trobem a la parella, marxant ja de la costa cap a l'illa de Creta.

Europa apareix al lloc del bou. Totalment vestida, a diferència de la imatge anterior i mirant cap enrere, a les nimfes

Zeus mostra el cap lleugerament girat i podem intuir una certa violència a les cames, que mostren les ganes de marxar.

A la part dreta de la pintura trobem a les nimfes nervioses i inquietes amb les mans alçades com un gest de preocupació.

L'autor ens mostra les nimfes amb les mans aixecades i amb un gest molt marcat de preocupació.

En el quadre podem veure que l'autor ha fet servir trets característics de la seva època, com els vestits i el carruatge.

A diferència de la imatge anterior, aquí trobem un paisatge estable.

Nom	El rapte d'Europa
Autor	Fernando Botero
Moviment i any	Surrealisme
Tècnica	Oli sobre llenç
Localització	-

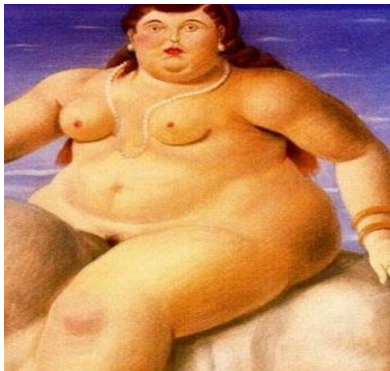
-Moment plasmat.

En aquesta obra ens presenten només els dos personatges, el bou blanc i Europa en el moment que creuen els mars.

-Anàlisi.

Tal i com podem observar en la imatge, l'autor ha estat influenciat i ha distorsionat el personatge d'Europa, on ha escollit un cànon de bellesa diferent als autors dels moviments anteriors. Aquí trobem el món oníric de l'artista i el seu ideal de bellesa.

Europa apareix completament nua, segons les teories de Freud, seria un senyal d'un fet sexual.

L'escena es situa al mar, un mar diferent, simbòlic ja que gairebé no cobreix part dels seus cossos.

5.1.1. Tractament del mite d'Ovidi en els quadres.

En aquests quadres podem veure la gran influència d'Ovidi en el Renaixement, on ens mostra la bellesa de la protagonista i del bou blanc, completament igual que en les seves narracions, mentre que en el Barroc, l'autor introdueix petites coses de la seva època com els carros, però alhora respecta la imatge que Ovidi intenta transmetre.

En el Surrealisme observem una deformació total del mite. Ens mostra Europa amb una expressió totalment tranquil·la, a diferència de la vertadera explicació.

Un punt que tenen les tres obres en comú és que Europa en tot moment agafa una de les banyes del bou.

5.2. Documentació generals de les diferents versions de Narcís i Eco.

Nom	Narcís i Eco
Autor	Nicolas Poussin
Moviment i any	Classisme influenciat per el Renaixement , 1627-1628
Técnica	Oli sobre llenç
Localització	Museu del Louvre

-Moment plasmat.

En aquest quadre veiem la mort de Narcís, estirat a terra, i a un costat veiem Eco i un altre nen petit, del qual no reconeixem la seva identitat.

-Anàlisi.

Trobem tres personatges en els quals reconeixem Eco i Narcís.

Narcís i Eco enmig del bosc

Hi predominen els nus a la imatge, ja que els tres personatges apareixen gairebé sense gens de roba, tret característic de l'art renaixentista.

Els colors són càlids i hi predomina el factor de la naturalesa, on es situa la imatge, al bosc.

El bosc, la naturalesa

Nom	Narciso
Autor	Caravaggio
Moviment i any	Barroc, 1600
Técnica	Oli sobre llenç
Localització	Galeria Nacional de Arte Antiquo (Roma)

-Moment plasmat.

L'artista ha plasmat el moment en què Narcís s'enamora del seu reflex en l'aigua, com a càstig dels déus.

-Anàlisi.

L'autor ens mostra la imatge d'un jove a prop d'un llac, amb unes robes de la seva època, senzilles i austeres.

No hi ha un paisatge definit que ens localitzi el lloc d'on és reproduïda la imatge i ens presenta un pla sencer de Narcís ajupit.

Robes de l'època

Tal i com Ovidi ens relaciona a Narcís en aquell moment, com una estàtua, el trobem a la imatge. Sense més companyia que la seva ombra a la obscuritat. La

seva expressió amb ulls tancats ens mostra una il·lusió on hi ha un contrast entre la vida i la mort, el fet real i irreal, gràcies a la imatge que ens proporciona de Narcís i el seu reflex.

Real/Palpable/Vida

Irreal/Imaginari/Mort

Nom	La metamorfosi de Narcís
Autor	Salvador Dalí
Moviment i any	Surrealisme, 1937
Técnica	Oli
Localització	

-Moment plasmat:

En aquest quadre trobem Narcís i el seu reflex un altre cop, un reflex molt diferent al real i que mostra el món oníric de l'artista i el seu moviment surrealista.

-Anàlisi formal

En aquest quadre de Dalí, observem el surrealisme en la seva essència, ja que darrera de aquesta pintura hi ha un missatge per part de l'artista.

Dalí ens mostra Narcís amb el cap amb forma d'ou, en català és una expressió coneguda que significa, els complexes. D'alguna manera, Dalí dona a Narcís una imatge de acomplexat. Aquí també veiem referències al mite d'Ovidi, on li brota una flor del cap.

Flor de Narcís brotant

Ou

També trobem relació amb les teories de Freud, el narcisisme, que era l'amor propi portat als extrems.

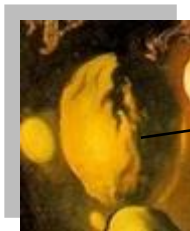
L'imaginari pren protagonisme en el quadre, les grans diferències entre el món real i el món oníric, i també és molt important la ment de l'artista, que contrasta el

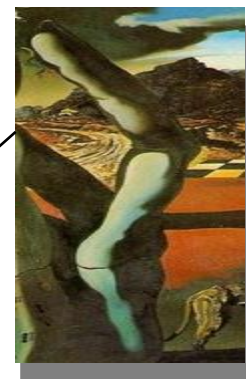
reflex amb uns colors taronges i Narcís real, amb uns colors blaus i verds.

Aquests colors l'artista els utilitza per poder trobar les gran diferències entre un món i l'altre

Les formes geomètriques donen pas als cossos del quadre de Dalí on hi predominen cercles ovalats i cilindres deformats.

Ou

Cilindres deformats

5.2.1. Tractament del mite d'Ovidi en els quadres.

Aquest mite ha estat tractat molt diferent i gairebé cap es centra vertaderament en el mite d'Ovidi, sinó que han aportat petits detalls.

En el quadre del Renaixement trobem que apareix Eco en la mort de Narcís, mentre que en la narració d'Ovidi s'explica com ella es va descompondre fins al punt de quedar només la seva veu.

En el Barroc podríem dir que és el més semblant al mite ja que ens mostra un jove i el seu reflex, però en cap moment apareix Eco.

En el Surrealisme el mite només és un mecanisme per expressar el que vol dir l'artista i gairebé no té relació amb el mite en sí.

5.3. Documentació general de les diferents versions d'Apol·lo i Dafne.

Nom	Apol·lo i Dafne
Autor	Jan Van Eyck
Moviment i any	Prerenaixement
Técnica	Oli sobre panel
Localització	Museu del Prado

-Moment plasmat.

En aquest quadre, l' autor ha volgut plasmar el moment de la transformació de Dafne mentre rebutja Apol·lo que la persegueix.

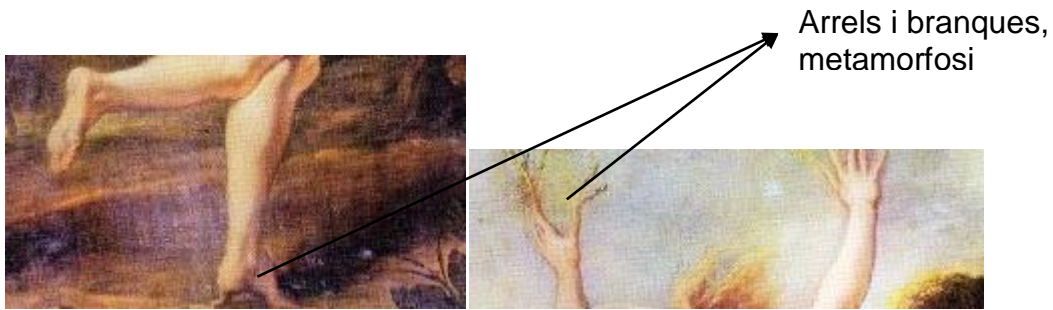
-Anàlisi.

En el quadre observem els dos personatges, Apol·lo i Dafne. Tornen a aparèixer els cossos nus amb unes fines túniques que amaguen una petita porció del cos.

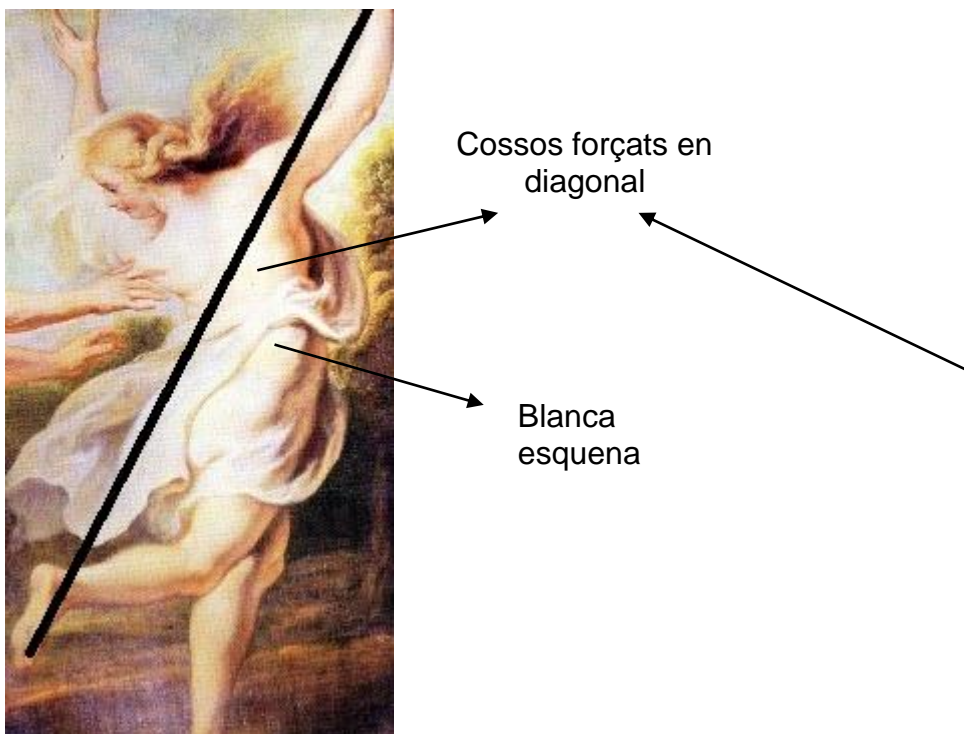

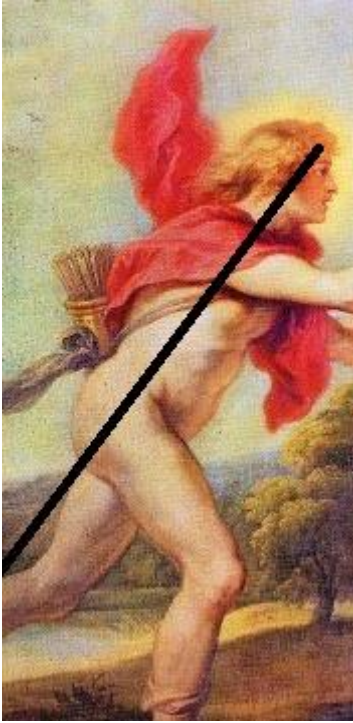
Túniques que deixen entreveure part del cos dels protagonistes

Dafne és representada en una plena transformació en arbre, això ho podem observar en les branques que neixen dels dits i en les arrels que neixen d'un dels peus.

Respecte a la llum i els colors, observem una llum que especialment, il·lumina l'esquena de Dafne, la qual es presenta enlluernadora, tota vestida de blanc. Trobem una imatge situada en la naturalesa, amb molts dels aspectes renaixentistes i amb uns colors càlids que doten de serenitat i tranquil·litat la pintura, encara que les cares dels protagonistes es mostren neguitoses i els seus cossos tornen a aparèixer forçats degut a la situació.

Nom	Apol·lo i Dafne
Autor	Bernini
Moviment i any	Barroc, 1622-25
Técnica	Escultura exempta
Localització	Galeria Borghese (Roma)

-Moment plasmat.

En aquesta imatge, Bernini plasma el moment de la transformació en aquesta escultura exempta. Trobem a Dafne en plena transformació i a Apol·lo intentant arribar al seu objectiu, que era ella, però perd en l'intent.

-Anàlisi.

Troblem una escultura exempta en grup, formada per dos personatges mitològics, Dafne i Apol·lo.

Dafne apareix en una plena transformació, les seves mans ja són branques i els seus peus són convertits en unes arrels que la paralitzen.

Fullatge de llorer

Tot el cos de Dafne és envoltat per l'escorça de l'arbre de llorer.

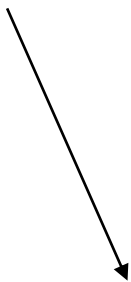

Apol·lo
túnica
pel
uns
cauen
manera
Bernini
utilitza

contrapposto en Apol·lo on dota a de moviment i dinamisme. L'expressió de Dafne ens transmet aquesta preocupació.

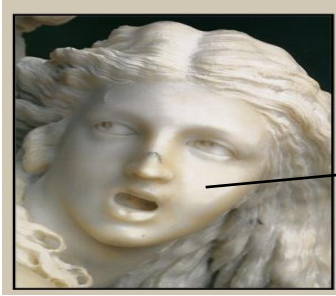

porta una impulsada vent, amb plecs que de natural. també el l'escultura de *pathos*

Contrapposto

Túnica impulsada pel vent amb plecs

Expressió de preocupació

El tractament de la llum pren protagonisme, ja que l'escultor realitza una sèrie d'ombres i un gran tractament del marbre, que presenta una elegància i una sumptuositat.

Nom	Apol·lo i Dafne
Autor	Gustav Klimt
Moviment	Simbolisme
Any	1907-08
Localització	Österreichische Galerie Belvedere, Viena, Austria

-Moviment plasmat.

Aquest quadre marxa dels corrents anteriors i ens presenta una nova visió de la pintura. Aquí observem com Apol·lo besa a Dafne. D'alguna manera són representats com una mena de fusió, encara que la transformació de Dafne és present en la pintura.

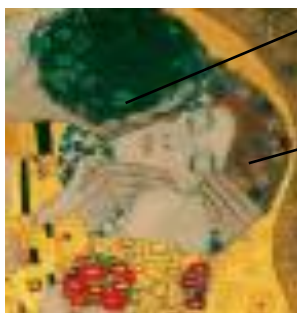
-Anàlisi.

Aquesta obra sembla estar situada al bosc ja que el terra és verd amb unes pinzellades de colors on Dafne s'està convertint en arbre.

Transformació dels peus en arrels

En la imatge Apol·lo li fa un petó a Dafne, ja que ell enamorat, està presenciant la transformació de la seva estimada. Apol·lo duu la coneguda corona de llorer.

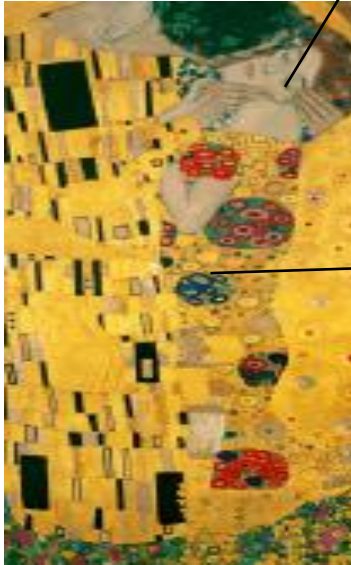
Corona de llorer

Fulles de llorer

El món simbòlic de l'autor és present a la pintura i ell intenta fusionar els dos

personatges amb uns colors grocs i verds, encara que no és molt notori trobem pinzellades de naturalesa.

Dafne té una expressió serena.

Diversos colors on predominen els grocs i els verds

5.3.1. Tractament del mite d'Ovidi en els quadres.

Aquest és el mite més correctament tractat en l'art.

El Renaixement i el Barroc plasmen la imatge de la plena transformació mostrant una jove amb les extremitats d'arbre, però amb la seva bellesa intacta, mentre Apol·lo l'atrapa.

En el Surrealisme el mite és tractat com una mena de fusió entre la parella i d'alguna manera s'escapa de la narració, ja que en el quadre Dafne sembla abraçar Apol·lo quan ell li fa un petó, mentre que la seva intenció era fugir d'ell.

5.4. Documentació general de les diferents versions de Venus i Mart.

Nom Venus i Mart

Autor	Boticelli
Moviment i any	Renaixement, 1483
Técnica	Oli i temple sobre tabla
Localització	National Gallery de Londres

-Moment plasmat.

L'autor ha plasmat el moment en què Venus i Mart estan descansant després d'una relació sexual on apareixen els tres fills i Mart està adormit.

-Anàlisi.

Venus apareix amb una llarga túnica i daurada amb una expressió de vigilància cap el seu amant Mart. Uns llargs rínxols daurats li acaricien la cara.

Mirada directa al seu amant

Mart apareix a l'altre costat de la imatge totalment adormit, mentre que quatre petites criatures juguen amb ell i porten elements característics del déu com el casc i la llança.

Armadura

La naturalesa torna a prendre protagonisme en aquest quadre renaixentista, ja

que l'escena es situa en mig del bosc.

Nom

Venus i Mart

Autor	Carlo Saraceni
Moviment i any	Barroc, 1600
Técnica	Oli sobre coure
Localització	Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid, Espanya

-Moment plasmat.

Aquesta obra plasma el moment en el qual els dos amants estan mantenint relacions sexuals a la casa d'Hefest, mentre unes criatures juguen.

-Anàlisi.

Podem observar que l'escena té lloc a casa d'Hefest, la fragua del qual és present a la pintura.

Els dos protagonistes estan al llit totalment nus.

Podem saber que es tracta de Mart perquè té els seus elements característics llençats a terra amb els quals juguen les petites criatures.

També trobem trets totalment característics del Barroc en l'arquitectura de l'habitació on hi ha unes parets amb columnes amb unes cornises i fris molt treballats i grans sostres voltats.

Nom	Venus i Marte
Autor	Max Beckmann
Moviment	Expressionisme, 1937
Tècnica	Pastel
Localització	Pertany a la família de l'autor

-Moment plasmat.

Aquesta pintura ens mostra el moment en el qual Venus i Mart mantenen relacions sexuals.

-Anàlisi formal.

Aquesta obra tracta un tema prohibit, l'amor entre Mart i Venus. Mart és representat amb el seu casc i Venus, gairebé nua amb un mocador i alguns complements com el collaret.

Podem observar la utilització de colors violents com el blau i el taronja. L'escena no és situada en cap lloc en concret, ja que l'artista només s'ha centrat en el tema dels dos personatges atorgant-li major protagonisme.

L'expressió de Venus, amb els ulls tancats, mostra serenitat mentre que Mart no ensenya la seva cara.

5.4.1. Tractament del mite d'Ovidi en els quadres.

Podríem dir que cap d'aquests quadres ens mostra el mite en essència, ja que en tots menys en l'últim apareixen petites criatures, que poden ser sàtirs o els fills dels amants, i en *Les Metamorfosis* no s'explica res d'aquest tema.

Una cosa que s'ha respectat en cada quadre ha sigut els elements característics de Mart ja que apareixen en qualsevol part de la imatge i el representen com el déu de la guerra, com Ovidi l'havia descrit.

5.5. Documentació general de les diferents versions de Píram i Tisbe

Nom	Píram i Tisbe
Autor	Abraham Hondius
Moviment i any	Renaixement, 1660-1675
Técnica	Oli sobre llenç
Localització	Museum Boijmans van Beuningen. Rotterdam

-Moment plasmat.

En aquest quadre trobem a Píram i Tisbe. Píram ja és mort i Tisbe al veure'l es mata.

-Anàlisi.

L'autor ha volgut donar dramatisme a la pintura amb un cel clarobscur i ha escollit la part d'alba, on la nit mor, igual que els dos estimats.

Els dos amants mantenen l'expressió intranquil·la i neguitosa davant la situació, amb unes postures totalment forçades i en el cas de Tisbe, amb els braços aixecats. Els dos cossos i la llança formen una piràmide.

Postures forçades/Piràmide

L'escena la tornem a situar al bosc, als afores de la ciutat segons el mite.

Nom	Píram i Tisbe
Autor	Nicolas Poussin
Moviment i any	Barroc, 1651
Técnica	Oli sobre llenç
Localització	Städelsches Kunstinstitut

-Moment plasmat.

En aquesta pintura trobem uns trets diferents, l'autor ha donat una importància més rellevant al paisatge, que als protagonistes. Píram i Tisbe apareixen en la imatge, però no són els únics.

-Anàlisi.

En aquest quadre podem veure com l'artista ha volgut plasmar d'una manera més significativa el paisatge, que els dos personatges, ja que es troben en un pla totalment allunyat i amb el mateix protagonisme que les altres persones plasmades en el llenç.

Primer, podem veure un paisatge tenebrós, molt típic en el moviment barroc, amb un cel fosc, potser amb raigs i possible tempesta.

En segon lloc, podem parlar dels protagonistes del mite, tractats amb una certa distància, però amb un paper molt rellevant a l'obra.

Tisbe sorpresa per la mort

Píram mort

Com veiem en els dos personatges, Píram ja és mort a terra i Tisbe ràpidament s'apropa al cos del seu estimat. Tisbe amb els braços aixecats i el *contrapposto* de les cames ens mostra molt dinamisme i moviment, que dota a l'obra d'angoixa i de desesperació. Les robes de Tisbe cauen en plecs naturals que mostren moviment.

Contrapposto (cama tensa i cama relaxada)

Braços alçats en senyal de desesperació

Un punt sorprenent de l'obra és que a diferència del mite, aquí trobem més personatges sense cap relació amb la parella d'estimats. Aquests personatges també mostren part de la seva desesperació, igual que els enamorats, cada persona mostra signes d'angoixa rere un paisatge fosc.

Aquesta obra torna a estar situada a la naturalesa, en aquest cas, en un bosc, però darrere trobem una sèrie de petites cases, un petit poblet.

Nom	Píram i Tisbe
Autor	Desconegut
Moviment i any	Contemporani
Técnica	-
Localització	-

-Moment plasmat.

Aquesta obra podríem dir que simbolitza el mite en plena essència ja que part per part ens mostra tots els moments de la llegenda.

-Anàlisi formal.

En aquesta pintura trobem els dos protagonistes, Píram i Tisbe, i també trobem la lleona.

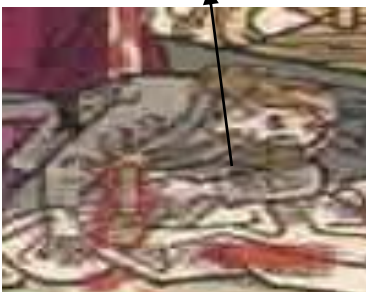
Tisbe apareix en un extrem de la imatge, sembla que s'està amagant de la lleona.

Tisbe torna a aparèixer en una posició dramàtica al veure el seu estimat mort a terra i amb els braços aixecats mostra la seva desesperació.

Píram és mort a terra.

La lleona apareix dues vegades, en la primera, surt caminant cap a la font i en la segona surt amb el vel de Tisbe destrossat.

La pintura és fidel al mite i torna a situar-se en plena naturalesa, al bosc.

5.5.1. Tractament del mite d'Ovidi en els quadres.

Aquests quadres han seguit gairebé tots els paràmetres de la narració d' Ovidi.

En el Renaixement es pot veure clarament aquesta fatalitat amorosa, però continua havent una harmonia que crea bellesa.

En el Barroc, en canvi, apareix més gent de la que s'explica en el mite i no hi ha un protagonisme central en la parella, fet que dificulta reconèixer qui és qui.

En el moviment contemporani podem fer un repàs de tot el mite, ja que el descriu a la perfecció i amb luxe de detalls, com el vel, un element important que no apareix en cap quadre més que en l'últim.

6. CONCLUSIÓ

Gràcies a aquesta recerca he pogut comprovar les diferències entre els tres grans moviments i etapes de la història de l'art.

Tots els gran moviments han estat marcats per uns fets històrics, polítics i socials que han influenciat en gran part els artistes més coneguts.

En el Renaixement he trobat com tot té com a referent la natura i l'home i com és tractat l'humanisme en un món de déus com és el de la mitologia clàssica.

Aquest moviment ha estat estrictament pautat per *Les Metamorfosis*, amb tots els trets físics dels personatges i la bellesa de la narració ha estat plasmada en els diferents quadres.

En el Barroc he observat un fort pessimisme davant les pintures, amb uns colors foscos i fins i tot, en algunes d'elles, m'he trobat elements arquitectònics barrocs. Aquest moviment mostra la part més obscura del mite, tractant la història d'Ovidi amb molta tenebrositat i d'una manera molt diferent a com el llibre l' explica.

Aquests dos moviments són els dos que més diferències i similituds tenen, ja que tots dos tenen una forta relació amb la naturalesa, però en el Renaixement he trobat una concepció neoplatònica, on es contempla el més meravellós de la pròpia naturalesa, en canvi, en el Barroc hi ha un contrast amb la naturalesa i la visió pessimista de la vida, que ha donat lloc a paisatges obscurs, tenebrosos i fins i tot, misteriosos.

Després he treballat amb els moviments avantguardistes els quals m'han sorprès molt.

El Surrealisme m'ha costat una mica treballar-lo ja que és un món totalment abstracte i oníric on tot és interpretació i relació amb diferents teories com són les de Sigmund Freud. A diferència dels dos corrents anteriors, aquest és un moviment subjectiu on la ment de l'artista és l'única capaç de cercar la vertadera intenció de l'obra. Es podria dir, que aquest moviment té més significació en fons que en forma, ja que cada part conté un missatge diferent.

L'expressionisme m'ha agradat molt, encara que només he treballat un quadre

de l'artista Max Beckmann. M'ha agradat l'ús dels colors i, d'alguna manera, el contrast en els personatges.

Aquests moviments s'han allunyat completament de les narracions d'Ovidi, donant un sentit i un fons molt diferent del qual l'autor volia expressar en *Les Metamorfosis*. En els moviments anteriors, els artistes intenten imitar la bellesa de les històries, mentre que en els moviments contemporanis, utilitzen les històries per poder expressar els seus sentiments més íntims, com en el cas de Narcís, on Dalí expressa el seu món de l'inconscient.

Com a diferències generals destacaria el tractament de l'ésser humà i la distorsió de la realitat. També m'ha semblat curiós els diferents cànons de bellesa que he trobat en les diferents etapes de la història i la repercussió que han tingut en els diferents personatges. La mort ha sigut un tema molt tractat i, encara que sembli igual, ha estat tractat de maneres diferents, en el Renaixement tot era natura i la mort, d'alguna manera, era una manera d'apropar-te a déu; en el Barroc la mort era un fet pessimista i en els moviments contemporanis, la mort ha estat tractada molt subjectivament, de manera que darrere de l'obra on hi havia una mort, hi havia un missatge diferent.

Una curiositat que m'ha cridat l'atenció ha sigut la gran repercussió del mite del Rapte d'Europa i Narcís, ja que en tots els moviments ha sigut un tema molt tractat i recurrent, a diferència d'altres.

En termes generals, la influència d'Ovidi continua vigent avui dia i la seva trajectòria és extensa respecte la història de l'art.

Encara que m'he trobat dificultats a l'hora de l'elecció i disponibilitat dels quadres, he pogut concloure la meva recerca amb els paràmetres establerts. He trobat també molt curiós la quantitat de mites que ens envolta i la manera de la que estem influenciats constantment encara que no som conscients.

En conclusió, després d'haver analitzat el treball, he resolt tots els dubtes que em vaig plantejar al principi de realitzar la recerca i he pogut aprendre més del que m'esperava.

7. BIBLIOGRAFIA

- NASÓ, P.O. *Les Metamorfosis I-VI*, Barcelona: Ed: Magrana, 1994.
 - NASÓ, P.O. *Les Metamorfosis VII-XV*, Barcelona: Ed: Magrana, 1997.
 - MONTANELLI, I. *Història de Roma*, Barberà del Vallés: Ed: Columnna S.A./Destino, 2008.
 - BIELER, L. *Historia de la literatura romana*, Madrid: Ed: Gredos, 1971.
 - MIRÓ, M. i EXPLUGA, X. *Literatura llatina*, Barcelona: Ed: UOC, 2006.
 - Enciclopedia de los genios de la pintura española*, Madrid: Ed: SARPE.
 - Surrealismo*, Madrid: Ed: Polígrafa, Barcelona, 1966.
 - GRANT, M i HAZEL, J. *Diccionari de mitologia clàssica*, Barcelona: Ed: Enciclopèdia catalana S.A., 1997.
 - RICHEPIN, J. *Història de la mitologia grega il·lustrada*, Barcelona: Ed: Edicomunicación.
- <http://tom-historiadelarte.blogspot.com.es/2006/10/el-arte-clasico-el-arte-griego.html>
- <https://latunicadeneso.wordpress.com/2010/09/17/123-obras-maestras-del-prado-de-tema-mitologico/>
- <http://www.mundomitos.com/dioses.html>
- http://books.google.es/books?id=XyeMRTwjTVUC&printsec=frontcover&dq=diccionario+de+mitolog%C3%ADa+griega+y+romana+grimal&hl=es&ei=1-RfTdOjCYzVsgaGwtG1CA&sa=X&oi=book_result&ct=result&redir_esc=y#v=onepage&q=apolo&f=false
- <http://www.elolimpo.com/imagenes>

<http://www.windows2universe.org/mythology/>

<http://www.aboutroma.com/es/arte-cultura-roma/>

<http://es.slideshare.net/lofrmo/la-roma-imperial-1463016>

<https://www.museodelprado.es/>

<http://www.galleriaborghese.it/>

<http://www.louvre.fr/>

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/>